

7/3516

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : 16APK0201ARGE-940-2827
KONU : Soru Önergesi

21/10/ 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : T.B.M.M. Başkanlığı KAN.KAR.DAİ.BŞK.'nın 27.09.2004 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-6929 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Bülent TANLA'nın 7/3516 esas no'lu soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Erkan MUMCU
Bakan

EKLER :

EK-1 Cevap (2 sayfa)

EK-2 Cetvel (2 sayfa)

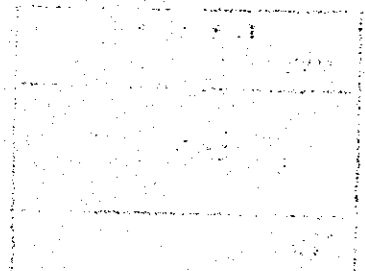
DAĞITIM :

Gereği :

T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :

Başbakanlığa

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN BÜLENT TANLA'NIN 7/3516 ESAS
NO'LU SORU ÖNERGESİNE İSTİNADEN HAZIRLANAN BAKANLIĞIMIZ
CEVABI**

SORU 1 : Turizm gelirleri nasıl hesaplanmaktadır? Turizm gelirlerinin kapsam ve tarifi hangi gelirlerden oluşmaktadır?

CEVAP 1: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Merkez Bankası ve Devlet İstatistik Enstitüsü arasında yapılan protokolle 2001 yılından itibaren DİE' ce yapılmaktadır. 2001 yılından itibaren Türkiye'nin turizm gelirleri, ülkemize gelen ve uluslar arası ziyaretçi olarak tanımlanan kişilere, çıkış yaptıkları sınır kapılarında anket uygulaması suretiyle hesaplanmaktadır. Bu anketler , 2001 yılına kadar sadece yabancı ziyaretçilere uygulanmıştır ve bu tarihe kadar turizm geliri sadece yabancı ziyaretçileri kapsamaktadır. 2001 ve 2002 yıllarında yapılan anketler ile uluslar arası ziyaretçi kapsamında , yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşlarının da ülkemizi ziyaretleri sırasında yapmış oldukları harcamalar sorgulanmıştır. Dolayısıyla, bu tarihten itibaren, ülkemizin toplam dış turizm gelirleri hem yabancı ziyaretçilerin hem de yurt dışında ikamet eden vatandaşlarımızın ülkemizi ziyaretleri sırasında yapmış oldukları harcamaları içermektedir. Bu anlamda yayınlarımızda ifade bulan kavram, inbound turizm tüketimidir. Inbound turizm tüketimi, yerleşik olmayan ziyaretçilerin, seyahatleri sırasında yerleşik üreticiler tarafından sunulan mal ve hizmetler içindeki toplam tüketim harcamalarını kapsamaktadır.

SORU 2 : Turizm gelirin hesaplanmasında kullanılan kriter ve yöntemler nelerdir? Hesaplama kim ve hangi kuruluş tarafından yapılmaktadır? Bu gelirin hesaplanmasında görev alan başka kurum ve kuruluşlar da var mıdır?

CEVAP 2: Anket çalışması İngilizce, Fransızca, Almanca, Arapça, Japonca, Rusça, Romence, Bulgarca, İtalyanca, İspanyolca, Yunanca ve Türkçe (12) dillerinde hazırlanan soru formları kullanılarak, üçer aylık dönemleri kapsayacak şekilde, yıl içinde dört dönem olmak üzere yüz yüze görüşme yöntemi ile yapılmaktadır. Çıkış yolu ve milliyet bazında tahmin verebilmek amacıyla ülkemizde geceleleyen veya günübirlikçi ziyaretçiler için %0.5'lik örnek hacmi ile anket uygulaması yapılmaktadır. TC. Pasaportu taşıyan ve yurt dışında ikamet eden vatandaşlarımız için, yurt dışı ikamet oranları kullanılmaktadır. Dönemsel ve çıkış yolu ayırımında tahminler verilmektedir. Bakanlığımız , Merkez Bankası ve Devlet İstatistik Enstitüsü arasında yapılan protokolle bu çalışmalar 2001 yılından itibaren DİE' ce yapılmaktadır

SORU 3: Turizm gelirlerinin hesaplama yöntemi değiştirilmiş midir? Değiştirildiyse niçin ve ne zaman değiştirilmiştir?

CEVAP 3: Turizm geliri hesaplamaları WTO ve EUROSTAT yöntemlerine göre yapılmaktayken, 2001 yılından itibaren AB normları da dikkate alınarak yurt dışında ikamet etmekte olan vatandaşlara da uygulanarak yeni bir turizm geliri kavramından hareket edilerek hesaplanmaktadır.

SORU 4 : Turizm gelirleri hesap yönteminin değiştirilmesinden sonra turizm gelirlerimizde bir değişiklik olmuş mudur? Olduysa ne yönde bir değişme olmuştur?

CEVAP 4: Yukarıda belirtilen hesaplama yöntemindeki değişiklik nedeniyle artı yönünde bir değişim olmaktadır. Bu değişimi içeren tablo ekte sunulmuştur.

SORU 5 : Yurtdışında çalışan Türk vatandaşlarının ailelerine gönderdiği dövizler ile tatil için Türkiye’de bulundukları süre içinde yaptıkları harcamalar “Turizm Geliri” kaleminde gösterilmekte midir?

CEVAP 5: Yurtdışında çalışan Türk vatandaşlarının tatil için bulundukları süre içinde yaptıkları harcamalar turizm gelir kaleminde gösterilmektedir. Ailelerine gönderilen dövizler turizm gelirine dahil edilmemektedir.

SORU 6 : Türkiye gibi yurt dışına işçi gönderen İspanya ,Yunanistan ve İtalya da işçilerinin ülke içinde yaptıkları harcamaları turizm gelirleri içinde mi göstermektedir?

CEVAP 6: Adı geçen ülkeler de birer AB üyesi olduklarından bu ülkelerin turizm gelirleri de benzer şekilde hesaplanmaktadır

SORU 7 : Türkiye’nin son 10 yıl içinde yıllık turizm geliri ne kadardır?

Cevap 7:	<u>Yıllar</u>	<u>Turizm Geliri</u>
	1994	4 321,0
	995	4 957,0
	1996	5 962,1 (*)
	1997	8 088,5 (*)
	1998	7 808,9 (*)
	1999	5 203,0
	2000	7 636,0
	2001	10 066,5 (*) (**)
	2002	11 909,9 (*) (**)
	2003	13 203,1 (**) (***)
	2004	4 982,8 (x) (**) (***)

(x) : 6 aylık geçici turizm geliri

(*) : Turizm Bakanlığı + Devlet İstatistik Enstitüsü

(**) : “Yabancı Ziyaretçi ve Yurtdışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Anketi” sonuçlarına göre Yurtdışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerin ülkemizdeki turizm harcamalarının da dahil edildiği turizm geliridir.

(***) : Kültür ve Turizm Bakanlığı + Merkez Bankası + Devlet İstatistik Enstitüsü

NOT : 1994 -1995 -1999-2000 yılları Merkez Bankası turizm geliridir.

TURİZM GELİRİ - Tourism Receipts

(Milyon \$ - Million \$)

YILLAR - Years

(Milyon \$ - Million \$)																																													
Y I L L A R - Years																																													
AYLAR Months	2001										2002										2003										2004														
	TURİZM BAKANLIĞI + DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ Ministry of Tourism + State Institute of Statistics					Merkez Bankası (Central Bank)					TURİZM BAKANLIĞI + DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ Ministry of Tourism + State Institute of Statistics					TURİZM BAKANLIĞI + DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ + MERKEZ BANKASI Ministry of Tourism + State Institute of Statistics + Central Bank					TURİZM BAKANLIĞI + DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ + MERKEZ BANKASI Ministry of Tourism + State Institute of Statistics + Central Bank					TURİZM BAKANLIĞI + DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ + MERKEZ BANKASI Ministry of Tourism + State Institute of Statistics + Central Bank					TURİZM BAKANLIĞI + DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ + MERKEZ BANKASI Ministry of Tourism + State Institute of Statistics + Central Bank														
	2001					2002					2002					2003					2004					2003					2004					2003/2002					2004/2003				
	(*)	(**)	TOPLAM (Total)	2002	TOPLAM (Total)	(*)	(**)	TOPLAM (Total)	(*)	(**)	TOPLAM (Total)	(*)	(**)	TOPLAM (Total)	(*)	(**)	TOPLAM (Total)	(*)	(**)	TOPLAM (Total)	(*)	(**)	TOPLAM (Total)	(*)	(**)	TOPLAM (Total)	(*)	(**)	TOPLAM (Total)	(*)	(**)	TOPLAM (Total)													
OCAK-January	188,8	137,7	326,5	213,0	76,4	289,4	179,9	76,4	256,3	246,7	130,7	377,4	394,0	208,0	602,0	394,0	208,0	602,0	394,0	208,0	602,0	394,0	208,0	602,0	394,0	208,0	602,0	394,0	208,0	602,0	394,0	208,0	602,0												
ŞUBAT-February	186,3	136,0	322,3	262,0	95,0	357,0	226,1	95,0	321,1	263,6	154,2	417,8	365,1	137,8	502,9	365,1	137,8	502,9	365,1	137,8	502,9	365,1	137,8	502,9	365,1	137,8	502,9	365,1	137,8	502,9	365,1	137,8	502,9												
MART-March	259,0	186,9	445,9	421,0	146,8	567,8	347,8	146,8	494,6	291,7	114,4	406,1	475,5	132,5	608,0	475,5	132,5	608,0	475,5	132,5	608,0	475,5	132,5	608,0	475,5	132,5	608,0	475,5	132,5	608,0	475,5	132,5	608,0												
NİSAN-April	539,2	102,1	641,3	446,0	86,6	532,6	505,8	86,6	592,4	329,2	112,5	441,7	620,1	153,1	773,2	620,1	153,1	773,2	620,1	153,1	773,2	620,1	153,1	773,2	620,1	153,1	773,2	620,1	153,1	773,2	620,1	153,1	773,2												
MAYIS-May	790,7	145,0	935,7	759,0	143,9	902,9	853,4	143,9	997,3	636,5	136,5	773,0	1 077,8	147,0	1 224,8	1 077,8	147,0	1 224,8	1 077,8	147,0	1 224,8	1 077,8	147,0	1 224,8	1 077,8	147,0	1 224,8	1 077,8	147,0	1 224,8	1 077,8	147,0	1 224,8												
HAZİRAN-June	960,9	169,8	1 130,7	877,0	163,7	1 040,7	902,4	163,7	1 066,1	895,0	148,2	1 043,2	1 176,7	155,2	1 331,9	1 176,7	155,2	1 331,9	1 176,7	155,2	1 331,9	1 176,7	155,2	1 331,9	1 176,7	155,2	1 331,9	1 176,7	155,2	1 331,9	1 176,7	155,2	1 331,9												
TEMMUZ-July	936,1	450,9	1 387,0	1 125,0	372,6	1 500,6	1 203,0	372,6	1 575,6	1 345,5	465,2	1 810,7																																	
AĞUSTOS-August	1 103,4	542,7	1 646,1	1 450,0	1 502,2	2 952,2	1 502,2	1 502,2	3 004,4	1 867,2	912,3	2 779,5																																	
EYLÜL-September	952,3	466,0	1 418,3	1 238,0	542,7	1 780,7	1 368,1	542,7	1 910,8	1 599,8	741,8	2 341,6																																	
EKİM-October	863,7	197,7	1 061,4	978,0	203,3	1 181,3	1 040,0	203,3	1 243,3	1 204,7	248,1	1 452,8																																	
KASIM-November	389,5	91,5	481,0	435,0	480,5	915,5	480,5	480,5	961,0	572,5	194,8	767,3																																	
ARALIK-December	207,3	50,6	257,9	269,0	143,7	412,7	280,4	143,7	424,1	323,2	166,8	490,0																																	
6 AYLIK TOPLAM 6 Months Total	2 933,9	879,5	3 813,4	2 978,0	3 075,4	711,8	3 075,4	711,8	3 787,2	2 663,7	796,5	3 460,2	4 049,2	933,6	4 982,8	4 049,2	933,6	4 982,8	4 049,2	933,6	4 982,8	4 049,2	933,6	4 982,8	4 049,2	933,6	4 982,8	4 049,2	933,6	4 982,8	4 049,2	933,6	4 982,8												
12 AYLIK TOPLAM 12 Months Total	7 386,2	2 680,3	10 066,5	8 473,0	9 009,6	2 891,3	9 009,6	2 891,3	11 900,9	9 676,6	3 526,5	13 203,1																																	

Kaynak : Devlet İstatistik Enstitüsü , Merkez Bankası , Kültür ve Turizm Bakanlığı

Source : SIS, Central Bank, Ministry of Culture and Tourism

NOT : "Çıkış Yabancı Ziyaretçiler Anketi" sonucu elde edilen gelirdir. The reverse obtained through the Departing Foreign Visitors Survey.

(*) : Yabancı ziyaretçilerden elde edilen gelir. Receipts obtained from foreign visitor.

(**) : Yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilen gelir. Receipts obtained from the citizen residing in abroad.

7/2516

TURİZM GİDERİ - Tourism Expenditures

(Milyon Dolar)

AYLAR - Months	YILLAR - Years			
	2001	2002	2003	2004
OCAK-January	110,0	73,0	108,6	169,7
SUBAT-February	147,0	149,0	214,9	210,2
MART-March	134,0	174,0	166,9	175,5
NİSAN-April	126,0	172,0	107,3	171,9
MAYIS-May	183,0	156,0	144,0	207,0
HAZİRAN-June	240,0	230,0	197,1	241,5
TEMmuz-July	262,0	246,0	319,0	
AĞUSTOS-August	196,0	200,0	223,1	
EYLÜL-September	118,0	150,0	162,9	
EKİM-October	71,0	116,0	158,7	
KASIM-November	70,0	101,0	164,5	
ARALIK-December	81,0	113,0	156,3	
6 AYLIK TOPLAM 6 Months Total	940,0	954,0	938,8	1 175,8
TOPLAM - Total	1 738,0	1 880,0	2 113,3	

	DEĞİŞİM ORANI (%) Rate of Change		
	2002/01	2003/02	2004/03
	-33,6	48,8	56,3
	1,4	44,2	-2,2
	29,9	-4,1	5,2
	36,5	-37,6	60,2
	-14,8	-7,7	43,8
	-4,2	-14,3	22,5
	-6,1	29,7	
	2,0	11,6	
	27,1	1,9	
	63,4	36,8	
	44,3	62,9	
	39,5	38,3	
	1,5	-1,6	25,2
	8,2	12,4	

KAYNAK: Devlet İstatistik Enstitüsü, Merkez Bankası, Kültür ve Turizm Bakanlığı
Source: SIS, Central Bank, Ministry of Culture and Tourism

7/3516